

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7CoP/8/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4420202844
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Halmešová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4420202844.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Halmešovej a členiek senátu JUDr. Viery Koscelanskej a JUDr. Eriky Madarászovej vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: O. R., nar. XX.XX.XXXX a O. R., nar. XX.XX.XXXX, obe bytom u matky, v konaní zastúpené Q. práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, deti rodičov: M. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXX, G., toho času: A. G. XX, A. G. a O. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XXXX, Y.-T., zastúpený JUDr. Daliborom Motyčkom, advokátom so sídlom v Nitre, Štefánikova 52, o návrhu otca na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 21. augusta 2020 č. k. 16P/62/2020- 30, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v celom rozsahu **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ sa návrhom doručeným súdu dňa 01.07.2020 domáhal úpravy práv a povinností k mal. deťom tak, že mal. deti budú zverené do osobnej starostlivosti matky, obaja rodičia budú mal. deti zastupovať a spravovať ich majetok a otec bude prispievať na výživu mal. detí 100 eur na každé dieťa. Zároveň navrhol upraviť styk otca s mal. deťmi v každom párnom týždni kalendárneho roka v piatok v čase od 17.00 hod. do nedele do 17.00 hod., uvedená úprava styku platí počas veľkonočných sviatkov a letných prázdnin a neplatí počas vianočných sviatkov. Styk navrhol upraviť bez prítomnosti matky. Návrh odôvodňoval tým, že s matkou mal. detí sa poznali 5 rokov, on mal postavený rodinný dom, dobrú prácu, s partnerkou si rozumeli a začali uvažovať o založení vlastnej rodiny. Z dôvodu pracovných povinností trávil spolu málo času, čo mohlo byť jedným z dôvodov rozpadu ich vzťahu a spolužitia. Matka s mal. deťmi koncom februára 2020 odsťahovala zo spoločnej domácnosti a odišla k jej rodičom do A. G.. Od času, kedy matka s deťmi odišla, vznikol problém týkajúci sa styku s mal. deťmi, nakoľko ich matka odmieta zveriť do jeho starostlivosti bez jej prítomnosti. Z tohto dôvodu videl deti iba párkrát, a to iba na krátky čas v prítomnosti matky a v blízkosti jej ubytovania. Napriek vzájomnej dohode, matka pri prvom plánovanom stretnutí uviedla, že mu deti nedá a môže sa s nimi stretnúť len pred jej ubytovaním, resp. v blízkosti parku za jej prítomnosti a v obmedzenom čase, cca 1 hodina. Vzhľadom na aktuálnu situáciu (COVID-19) bol po dlhší čas v Nemecku a teda deti vidieť nemohol. Spolu s návrhom vo veci samej sa domáhal i nariadenia neodkladného opatrenia, v zmysle ktorého by mal. deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky, rodičia budú mal. deti zastupovať a spravovať ich majetok a zároveň navrhol upraviť styk otca tak, že otec je oprávnený stretávať sa s mal. deťmi bez prítomnosti matky, vždy v párnom týždni kalendárneho roka v piatok v čase od 17.00 hod. do nedele do 17.00 hod. tak, že otec si mal. deti prevezme v mieste aktuálneho bydliska mal. detí a na tom istom mieste mal. deti matke včas a riadne odovzdá. Pre úplnosť uviedol, že aj napriek veku mal. detí, ich denný režim nie je v rozpore s návrhom neodkladného opatrenia, pričom mal. deti nie sú toho času kojené matkou. Dočasná úprava styku je navrhnutá s ohľadom na jeho aktuálne pracovné povinnosti, výkon práce v Nemecku. S prihliadnutím na celkovú situáciu v nadväznosti na nerešpektovanie práv otca v zmysle vzájomnej dohody a s poukazom

na skutočnosť, že mu je bránené v styku s mal. deťmi, mal za to, že je nevyhnutné, aby boli neodkladným opatrením upravené pomery účastníkov.

2.1 Súd prvej inštancie napadnutým uznesením návrh otca v časti na nariadenie neodkladného opatrenia ohľadne zverenia maloletých detí do osobnej starostlivosti matke zamietol. Nariadil neodkladné opatrenie, v zmysle ktorého upravil styk otca s maloletými deťmi: O. a O. R., nar. XX.XX.XXXX tak, že otec je oprávnený sa s maloletými deťmi stýkať každý párný týždeň kalendárneho roka v sobotu od 13.00 hod. do 17.00 hod. a v nedeľu od 8.00 hod. do 12.00 hod., pričom si deti prevezme v mieste bydliska matky a po skončení styku deti odovzdá v mieste bydliska matky. Matka je povinná deti na styk riadne pripraviť a otcovi odovzdať. V ďalšom výroku uviedol, že neodkladné opatrenie bude trvať do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia konania vo veci vedenej na tunajšom súde pod sp. zn. 16P/62/2020. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2.2 Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 324 ods. 1, §325 ods. 1,2, § 326 ods. 1,2, § 329 ods. 1, 2, § 360 CMP. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že rodičia mal. detí nežijú v spoločnej domácnosti od 02.02.2020, kedy matka odišla s mal. deťmi bývať k svojim rodičom do obce A. G.. Otec mal. detí nemal výhrady voči tomu, aby boli mal. deti zverené do osobnej starostlivosti matke s tým, že obaja budú mal. deti zastupovať a spravovať ich majetok. Vzhľadom na to, že otec nemal výhrady voči zvereniu mal. detí do starostlivosti matky, ktorá sa o ne stará od narodenia, súd prvej inštancie bol toho názoru, že nie je potrebné upravovať pomery medzi účastníkmi ohľadne zverenia mal. detí v čase nariadenia neodkladného opatrenia, a preto v časti zverenia mal. detí návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Ďalej súd uviedol, že z návrhu otca, ako aj vyjadrenia matky vyplynulo, že styk otca s mal. deťmi je realizovaný nepravidelne. Poukázal na vyjadrenie matky, ktorá nemala výhrady voči stretávaniu sa otca s mal. deťmi, avšak navrhla, aby to bolo len po dobu dvoch hodín jedenkrát do týždňa a počas víkendov podľa situácie s tým, že styk bude prebiehať len za jej prítomnosti. Súd prvej inštancie vzhľadom k tomu, že rodičia sa na úprave styku dohodnúť nevedia, bol toho názoru, že je potrebné upraviť styk otca s mal. deťmi, aby sa mohli rozvíjať citové väzby medzi otcom a mal. deťmi a aby otec mohol realizovať svoje rodičovské povinnosti v rámci styku vyplývajúce mu zo zákona. Súd prvej inštancie preto upravil styk otca s mal. deťmi na každý párný týždeň kalendárneho roka v sobotu od 13.00 hod. do 17.00 hod. a v nedeľu od 8.00 hod. do 12.00 hod. tak, že si deti prevezme v mieste bydliska matky a po skončení styku deti odovzdá v mieste bydliska matky. Doplnil, že takto upravený styk je primeraný na rozvíjanie citových vzťahov medzi otcom a mal. deťmi, ako aj na možnosť realizácie rodičovských práv. Súd upravil styk bez prítomnosti matky, pretože matka vo svojom vyjadrení neuviedla vážny dôvod, pre ktorý by sa otec nemohol stýkať s mal. deťmi bez jej prítomnosti a jej tvrdenia, že sa bojí o manipuláciu s deťmi súd považoval za irelevantné vzhľadom na vek mal. detí. Matka nepreukázala, že by otec nebol schopný sa o mal. deti postarať. Uviedol, že žili v spoločnej domácnosti do veku 1,5 roka mal. detí, kedy jej otec detí pomáhal, aj keď len minimálne. Súd prvej inštancie nepovažoval za potrebné upraviť styk otca s mal. deťmi s prespaním počas víkendov, pretože mal za to, že ani jeden z rodičov neuviedol, že by doteraz niekedy bol otec s mal. deťmi počas navrhovaného styku, t. j. od piatku do nedele sám v noci bez prítomnosti matky. Poznamenal, že je nepochybné, že otec sa zúčastňoval na výchove a starostlivosti o mal. deti len v minimálnej miere, vzhľadom na jeho pracovné povinnosti, a preto by nebolo vhodné s poukazom na vek mal. detí, ako aj zmenu prostredia upraviť styk počas víkendov s prespaním v zmysle návrhu otca bez prítomnosti matky. Záverom uviedol, že ohľadom ďalšej navrhovanej úpravy styku, ako aj určenia výživného je potrebné vykonať rozsiahlejšie dokazovanie, i vzhľadom na návrh otca, ktorý bližšie nešpecifikoval skutočnosti ohľadne starostlivosti o mal. deti jeho osobou doteraz. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

3. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie matka maloletých detí namietajúc, že súd prvej inštancie nevykonal dostatočné šetrenie vo veci, nedostatočne zistil skutkový stav a svoje rozhodnutie vydal predčasne, resp. návrh na nariadenie neodkladného opatrenia mal zamietnuť. Súd prvej inštancie nebral do úvahy, že ide o dvojročné deti, ktoré majú zabezpečený denný režim a potrebujú celodennú starostlivosť matky. Rovnako neboli zohľadnené biologické potreby dvojročného dieťaťa, ako je napr. spánok. Maloletí O. a O. spávajú od 12,10 hod. do 15,00 hod. Z tohto dôvodu matka nemôže a ani nemieni deti odovzdať otcovi v sobotu od 13,00 hod. Taktiež hodina odovzdania detí v nedeľu ráno o 8,00 hod je ťažko splniteľná. Ďalej dôvodila, že cesta z G. do Y. - T. trvá 1 hodinu, takže z určeného pobytu detí v prítomnosti otca sú zobrazené dve hodiny každý deň. Matka trvala na tom, aby sa

otec mohol stretávať s deťmi iba v jej prítomnosti, pričom nebráni styku ani v piatok, sobotu, či nedeľu. Otcovi je k dispozícii ich dom v G., dvor i záhrada. Zdôraznila, že čas styku sa musí upraviť podľa biologických potrieb detí. Styk s deťmi bez jej prítomnosti podľa názoru matky prichádza do úvahy až po uplynutí niekoľkých rokov, keď budú deti samostatnejšie. Navrhla, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

4. Kolízny opatrovník k odvolaniu matky poukázal na vykonané šetrenie v domácnostiach oboch rodičov. Otec maloletých detí si je e vedomý toho, že stretnutia s deťmi v čase v sobotu od 13:00 hod do 17:00 hod. nie sú vhodné vzhľadom na režim maloletých detí. Matku v tejto súvislosti kontaktoval a navrhol jej stretávanie sa deťmi dopoludňajších hodinách, spätnú väzbu mu však matka neposlala. Matka maloletých detí tiež uviedla, že maloletým deťom súdom určený styk v poobedných hodinách v sobotu od 13:00 hod do 17:00 hod nevyhovuje z dôvodu ich režimu. Matka v žiadnom prípade nechce otcovi maloletých detí brániť v styku s deťmi, avšak stretnutia by maloletým deťom vyhovovali skôr v dopoludňajších hodinách. Matka naďalej trvala na tom, aby otec realizoval styk s maloletými deťmi za jej prítomnosti a to z dôvodov, že maloleté na ňu silno citovo naviazané a nie sú zvyknuté tráviť čas bez nej. Záverom kolízny opatrovník uviedol, že je potrebné zvážiť, či je realizácia styku otca s maloletými deťmi bez prítomnosti matky v ich záujme. V záujme maloletých detí preto je, aby sa rodičia na styku dohodli na základe daných okolností, rešpektujúc tak potreby a záujmy maloletých detí.

5. Otec maloletých detí vo svojom vyjadrení k podanému odvolaniu matky argumentoval, že maloleté deti sú už dostatočne veľké, aby strávili súvislé aj dlhší časový úsek, t.j. niekoľko hodín s ním ako ich otcom, nakoľko je im rovnako schopný zabezpečiť spánkový režim v čase, keď budú v jeho dočasnej starostlivosti. Ohľadne presunu maloletých detí do ich pôvodného bydliska zdôraznil, že je zodpovedný šofér a s maloletými sedí na zadnom sedadle vždy ďalšia osoba. Matka maloletých upozornila v odvolaní na naplnenie jej práv a na práva maloletých, avšak zabudla na jeho práva ako otca, ktoré má v rovnakom rozsahu. S prihliadnutím na celkovú situáciu v nadväznosti na nerešpektovanie jeho práv ako otca a s poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti považuje za nevyhnutné, aby boli neodkladným opatrením upravené pomery účastníkov. Navrhol napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdiť.

6. Matka maloletých detí k vyjadreniu kolízneho opatrovníka uviedla, že s ním súhlasí a žiadala, aby súd toto konštatovanie kolízneho opatrovníka bral do úvahy pri rozhodovaní. K vyjadreniu otca doplnila, že po doterajších skúsenostiach s realizovaním neodkladného opatrenia je takto rozvrhnutý čas styku otca s maloletými deťmi nešťastný a ubližuje deťom, a preto navrhuje styk otca s deťmi skrátiť na štyri hodiny v jednom dni každý druhý týždeň, styk prispôbiť ročným obdobiam a predovšetkým veku detí. Podľa jej názoru, o dlhšom pobyte detí u otca je vhodné uvažovať až po dovŕšení šiesteho roku ich veku. Matka za účelom zistenia názoru navštívila PhDr. Katarínu Šubovú, poradenského psychológa, ktorá vo svojej správe o konzultáciách uskutočnených dňa 10.11. a 18.11.2020 uviedla svoje odporúčania na stretnutia maloletých detí s otcom, teda aby boli organizované pravidelne, podľa denného režimu detí a nebolo menené miesto ich denného a nočného spánku vzhľadom k veku detí. Uvedenú správu zároveň matka priložila k vyjadreniu.

7. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, ďalej len „CMP“ a § 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§65, § 66 Civilného mimosporového poriadku, ďalej len „CMP“) bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie podľa § 391 ods. 1 CSP.

8. V prípade návrhu na vydanie neodkladného opatrenia bude potrebné skúmať, či je nárok osvedčený a či je neodkladné opatrenie potrebné. Potreba úpravy pomerov musí byť bezodkladná, čo zahŕňa aj prvok naliehavosti a nevyhnutnosti. Samotný atribút bezodkladnosti však bez ďalšieho neznamená, že ide o akútny a jednorazový stav. Potreba upraviť pomery môže byť bezodkladná a pretrvávajúca aj po určité dlhšie časové obdobie. Súd preto nemôže danú podmienku považovať za nespĺnenú iba z toho dôvodu, že sa navrhovateľ nedomáhal ochrany prostredníctvom neodkladného opatrenia ihneď po reálnom vzniku potreby bezodkladne upraviť pomery. Rozhodujúce je výlučne kritérium splnenia uvedených podmienok v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie. V súvislosti s vyhodnotením potreby bezodkladne upraviť pomery musí súd nevyhnutne skúmať aj splnenie ďalších predpokladov

na nariadenie neodkladného opatrenia a otázku ich osvedčenia zo strany navrhovateľov, vrátane hodnoverného osvedčenia dôvodnosti a trvania nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana.

9. Odvolací súd po prejednaní veci dospel k tomu záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie je zrušiť a vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Za nesprávny považoval odvolací súd postup súdu prvej inštancie v tom, že súd na návrh otca neodkladným opatrením upravil styk otca s maloletými deťmi napriek tomu, že maloleté deti doposiaľ nie sú ani predbežne zverené do osobnej starostlivosti matky. Iba v prípade, ak dieťa súd zverí do osobnej starostlivosti jednému z rodičov, druhému rodičovi, ktorému maloleté dieťa zverené nebolo, môže súd upraviť styk. Nevylučuje sa, aby tak súd urobil súčasne v jednom rozsudku, prípadne, ak sú splnené zákonné podmienky je možné aj neodkladným opatrením zveriť maloleté dieťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov a druhému rodičovi, ktorému maloleté dieťa zverené nebolo, môže súd dočasne upraviť styk. Takáto dočasná úprava potom platí do skončenia konania vo veci úpravy rodičovských práv a povinností.

10. Nesprávny je teda postup súdu, ktorým bez toho, aby maloleté dieťa bolo zverené jednému z rodičov do osobnej starostlivosti, upravil hoci druhému rodičovi aj keď predbežne styk s maloletým dieťaťom. Pokiaľ maloleté dieťa súdnym rozhodnutím nie je zverené jednému z rodičov do osobnej starostlivosti, obaja rodičia majú rovnaké právo zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa a úprava styku rodiča s maloletým dieťaťom nie je potrebná. Rovnako tak nie je potrebná ani dočasná úprava vzťahov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom. V danom prípade bol potom nesprávny záver súdu prvej inštancie, že nie je potrebné upravovať pomery medzi účastníkmi ohľadne zverenia mal. detí matke v čase nariadenia neodkladného opatrenia, ale súčasne pristúpil k úprave styku detí s otcom.

11. Odvolací súd ďalej uvádza, že súd prvej inštancie sa správne nevysporiadal ani so samotnou úpravou styku, keď nezohľadnil denný režim, v tom čase len dvojročných detí. Matka maloletých detí správne namietala, že takto upravený styk súdom prvej inštancie nevie dodržať, keď maloleté deti práve v čase odovzdávania detí (sobota od 13 hod.) majú popoludňajší spánok. Rovnaký názor zastal aj kolízny opatrovník. Nakoniec aj otec sa prispôbil dennému režimu detí pri ich odovzdávaní. Odvolací súd uvádza, že pri úprave styku len dvojročných detí je potrebné zohľadňovať ich denný režim, návyky a potreby a rovnako citlivo posúdiť, či maloleté deti zvládajú pobyt u otca aj bez prítomnosti matky. Z výpovede oboch účastníkov konania na ostatnom pojednávaní dňa 19.10.2020 vyplynulo, že styk otca s maloletými deťmi bol po nariadení neodkladného opatrenia realizovaný tri krát s tým, že rodičia upravili čas styku podľa potrieb detí. Podľa ich vyjadrenia, deti strávili vymedzený čas s otcom v neprítomnosti matky, čo prebehlo bez akýchkoľvek problémov. Otec zároveň uviedol, že bez nariadenia neodkladného opatrenia by mu matka pravidelne synov nedávala a jemu by boli upreté jeho práva spočívajúce najmä v pravidelnom styku s maloletými deťmi. S týmto konštatovaním sa stotožnil aj odvolací súd, pretože u detí v tak útlom veku je veľmi podstatné, aby sa pravidelne stretávali s druhým rodičom a rozvíjali vzájomný vzťah, pretože len tak možno dosiahnuť, aby si deti bezprostredne upevnili puto aj s rodičom, s ktorým nežijú v spoločnej domácnosti. V neposlednom rade je potrebné, aby súd prvej inštancie pri rozhodovaní zistil, aké je aktuálne bydlisko matky, ktorá sa mala odsťahovať s deťmi do G. a tým by sa výraznejšie zväčšila vzdialenosť medzi jej bydliskom a bydliskom otca. Aj túto skutočnosť je potom potrebné zohľadniť pri úprave styku, aby nedošlo k tomu, že otec z celkovo vymedzeného času 4 hodín v priebehu jedného dňa strávi s deťmi dve hodiny cestovaním.

12. S poukazom na vyššie uvedené, keď súd prvej inštancie upravil styk otca s maloletými deťmi bez toho, aby boli zverené jednému z rodičov do osobnej starostlivosti a zároveň vymedzil styk maloletých detí s otcom bez zohľadnenia ich denného režimu, odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Súd prvej inštancie opätovne a bezodkladne rozhodne o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, pričom jeho povinnosťou bude svoje rozhodnutie i náležite odôvodniť tak, aby toto rozhodnutie spĺňalo požiadavky kladené na súdne rozhodnutia príslušnými ustanoveniami CSP.

13. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).